

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการแจ้งการส่งออกสารเคมี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. บทนำ

สืบเนื่องจากประเทศไทยได้ให้ภาคยานุวัติในอนุสัญญา Rotterdam ดั้มว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ทั้งนี้ อนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ ได้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เป็นต้นมา

อนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ ได้กำหนดพันธกรณีด้านการแจ้งการส่งออกสารเคมีต้องห้ามหรือสารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศภาคีสมาชิกไว้ในข้อบทที่ ๑๒ ของอนุสัญญาฯ กล่าวคือ ภาคีสมาชิกต้องแจ้งการส่งออกแก่ภาคีผู้นำเข้าก่อนการส่งออกครั้งแรกในปีปฏิทินสำหรับสารเคมีที่ถูกห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศของตน โดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ (Designated National Authority: DNAs) เป็นผู้มีหน้าที่ดำเนินการดังกล่าว ภาคีผู้นำเข้าจะต้องแจ้งตอบรับให้ภาคีผู้ส่งออกทราบว่าได้รับการแจ้งการส่งออกแล้ว (Acknowledging Receipt of Export Notification) ถ้าหากประเทศผู้ส่งออกไม่ได้รับใบแจ้งตอบรับภายใน ๓๐ วัน ภาคีผู้ส่งออกจะต้องแจ้งการส่งออก ครั้งที่ ๒ และพยายามให้แน่ใจว่าภาคีผู้นำเข้าได้รับทราบการแจ้งการส่งออกนั้น ทั้งนี้ ในการแจ้งการส่งออก ภาคีสมาชิกผู้ส่งออกต้องแนบข้อมูลที่จำเป็นเพื่อประกอบการส่งออกตามข้อบทที่ ๑๓ กล่าวคือ การติดฉลาก และข้อมูลความปลอดภัยตามมาตรฐานสากลที่เป็นภาษาทางการของประเทศภาคีผู้นำเข้า หากสามารถปฏิบัติได้

๒. ภาพรวมการดำเนินงานด้านการแจ้งการส่งออกของประเทศไทย

การดำเนินงานที่ผ่านมาประเทศไทยไม่จำเป็นต้องดำเนินการแจ้งการส่งออก เนื่องจากสารเคมีต้องห้ามในประเทศ หมายถึงการห้ามประกอบกิจการส่งออก ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ดำเนินการในส่วนของการตอบรับการแจ้งการส่งออก ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยได้รับการแจ้งการส่งออกเกือบทั้งหมดจากสหภาพยุโรป (European Union: EU) โดยสหภาพยุโรปได้กำหนดกฎระเบียบ Regulation 689/2008 เกี่ยวกับการนำเข้า/ส่งออกสารเคมีอันตรายเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติตามพันธกรณีด้านการแจ้งการส่งออกของอนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ และครอบคลุมขอบเขตกว้างขวางเมื่อเทียบกับพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ที่ประเทศภาคีสมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้ กฎระเบียบ Regulation 689/2008 ประกอบด้วย ๒ ขั้นตอนหลัก กล่าวคือ

๑) การแจ้งการส่งออกรายปี (Yearly Export Notification) สอดคล้องกับข้อบทที่ ๑๒ ของอนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ กล่าวคือ ภาคีผู้ส่งออกต้องแจ้งการส่งออกประจำปีสำหรับการส่งออกสารเคมีที่ถูกห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดใน EU และภาคีผู้นำเข้ามีหน้าที่แจ้งตอบรับการแจ้งการส่งออกครั้งแรกหลังจากการรับรองสารเคมีต้องห้ามหรือจำกัดการใช้ของภาคีสมาชิกผู้ส่งออก

ทั้งนี้ การแจ้งการส่งออกรายปีดังกล่าว จะครอบคลุมถึงประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ ด้วย และมีได้จำกัดเฉพาะสารเคมีต้องห้ามหรือจำกัดการใช้ที่ขอบเขตของอนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ เท่านั้น นอกจากนี้ EU ยังกำหนดให้มีการแจ้งการส่งออกสารเคมี โดยจำแนกประเภทสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (Pesticides) ออกเป็น ๒ ประเภทย่อย คือ สารเคมีที่ใช้ทางการเกษตร (agricultural pesticides) และสารเคมีที่ไม่ใช่ทางการเกษตร (non-agricultural pesticides) และจำแนกสารเคมีทางอุตสาหกรรม (industrial chemicals) ออกเป็น ๒ ประเภทย่อย คือ สารเคมีที่ใช้ในทางอุตสาหกรรม (chemicals for professional use) และสารเคมีที่ใช้เพื่อการบริโภค (chemicals for consumer use) ในกรณีนี้ ภาคีผู้ส่งออกจะขอให้ภาคีผู้นำเข้าแจ้งตอบรับให้ EU ทราบว่าได้รับทราบการแจ้งการส่งออกแล้ว ถ้าหาก EU ไม่ได้รับใบแจ้งตอบรับภายใน ๓๐ วัน EU จะต้องแจ้งการส่งออก ครั้งที่ ๒ และพยายามให้แน่ใจว่าภาคีผู้นำเข้าได้รับทราบการแจ้งการส่งออกนั้น

๒) การแจ้งความยินยอมให้มี/ไม่มีการนำเข้า/ส่งออก (Explicit consent) การแจ้งการส่งออกจาก EU ตามกฎระเบียบ Regulation 689/2008 ระบุว่าขอให้ภาคีผู้นำเข้าแจ้งตอบยินยอม (consent) หรือไม่ยินยอมให้นำเข้า (no consent) สำหรับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (pesticide category) หรือสารเคมีทางอุตสาหกรรม (industrial chemicals) ที่ถูกห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดใน EU ครอบคลุมถึงสารเคมีที่อยู่ในและนอกภาคผนวก III ของอนุสัญญาฯ รวมทั้งครอบคลุมถึงประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ด้วย กรณีนี้ ภาคีผู้ส่งออกจะไม่สามารถส่งออกสารเคมีดังกล่าวได้ หากไม่ได้รับแจ้งความยินยอมให้มี/ไม่มีการนำเข้า/ส่งออก นอกจากนี้ EU ยังขอให้แจ้งความยินยอมต่อไปหากไม่ได้รับการตอบกลับจากประเทศผู้นำเข้าภายในเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม การตอบกลับดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นพันธกรณีของอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ ที่ภาคีสมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม

๓. สถิติการได้รับการแจ้งการส่งออกในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประเทศไทยได้รับการแจ้งการส่งออกสารเคมีต้องห้ามหรือสารเคมีที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดจากราชอาณาจักรเบลเยียม สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ราชอาณาจักรสเปน ราชอาณาจักรสวีเดน ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐอิตาลี สาธารณรัฐออสเตรีย สาธารณรัฐฟินแลนด์ และสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (ยกเว้นสหราชอาณาจักร) และยังเป็นประเทศภาคีสมาชิกด้วย โดยกรมควบคุมมลพิษได้รวบรวมสถิติการแจ้งนำเข้าสารเคมีภายใต้อนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ พบว่า

ในปี ๒๕๖๑ มีการแจ้งส่งออกสารเคมีมายังประเทศไทย รวมทั้งสิ้น ๙๙ รายการ ประมาณ ๑๙,๖๕๘ ตัน และ ๑๕๓,๙๗๒ ลิตร ลดลงจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๖๐,๕๘๔ ตัน

สารเคมีที่เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ และ ๔ ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ได้รับแจ้งการส่งออกมายังประเทศไทยสูงสุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ (๑) Sodium chlorate จำนวน ๑๗,๐๖๐,๐๐๐ กิโลกรัม (๒) Ethylene oxide จำนวน ๕๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม (๓) Carbendazim จำนวน ๔๘๓,๐๐๐ กิโลกรัม (๔) Nonylphenol ethoxylates จำนวน ๒๒๐,๐๐๐ กิโลกรัม และ (๕) Tributyltin oxide จำนวน ๓๖๔,๑๒๐ กิโลกรัม (ตารางที่ ๑)

สารเคมีต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในสหภาพยุโรป ที่ได้รับการแจ้งส่งออกมายังประเทศไทย สูงสุด ๕ อันดับแรก และยังไม่ได้ถูกควบคุมเป็นวัตถุอันตราย ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แก่ (๑) Trilead dioxide phosphonate จำนวน ๓๗๕,๐๐๐ กิโลกรัม (๒) 8-Oxa-3,5-dithia-4-stannatetradecanoic acid, 10-ethyl-4,4-dioctyl-7-oxo-,2-ethylhexyl ester จำนวน ๒๔๕,๐๓๐ กิโลกรัม (๓) Didecyldimethylammonium chloride จำนวน ๒๐๐,๓๕๐ กิโลกรัม (๔) Dioctyltin dilaurate จำนวน ๘๐,๐๐๐ กิโลกรัม และ (๕) Diphenylamine จำนวน ๖๔,๑๓๔ กิโลกรัม (ตารางที่ ๒) และเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และ พ.ศ. ๒๕๖๐ ปรากฏว่า Didecyldimethylammonium Chloride เป็นสารเคมีที่มีการแจ้งส่งออกมายังประเทศไทยสูงสุด ๕ อันดับแรกในปี ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐

ทั้งนี้ หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐ (DNAs) ทั้ง ๓ หน่วยงาน กล่าวคือ กรมวิชาการเกษตร กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมควบคุมมลพิษ ได้แจ้งตอบรับไปยังภาคีผู้ส่งออกแล้วว่าประเทศไทยรับทราบการแจ้งการส่งออกแล้ว ตามแบบฟอร์มที่สำนักเลขาธิการอนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ พัฒนาขึ้น

ตารางที่ ๑ สรุปสถิติการแจ้งส่งออกสารเคมีที่เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ และ ๔ ที่ประเทศไทยได้รับแจ้งในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑	Benzene	เยอรมนี	๒๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.)
๒	Carbendazim นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๖-๙%	เยอรมนี, อังกฤษ	๔๘๓,๐๐๐ กก.	- ใช้เป็นสารกันบูดสำหรับสีและสารเคลือบ (Preservative for paints and coatings) - สารป้องกันเชื้อรา	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร
๓	Chloroform หรือ Trichloromethane นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑-๑๐๐%	เยอรมนี	๑,๐๒๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข
๔	Diazinon	ฝรั่งเศส	๔,๐๐๐ ลิตร	ใช้เป็นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาและกรมปศุสัตว์ วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กปศ.) ในสารสำคัญ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญที่ทำขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกันกำจัด ทำลายควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
					วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงและสัตว์อื่น
๕	Diarsenic trioxide (Arsenic trioxide)	เบลเยียม	๓๐,๐๐๐ กก.	ใช้ในการรักษาเนื้อไม้ และอุตสาหกรรมผลิตแก้ว	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงและสัตว์อื่น
๖	Ethylene dichloride (1,2-Dichloroethane)	เยอรมนี	๒๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตรและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงและสัตว์อื่น

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๗	Ethylene oxide	เบลเยียม	๕๕๐,๐๐๐ กก.	สารฆ่าเชื้อโรคสำหรับเครื่องมือทางการแพทย์	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) เว้นแต่เพื่อการใช้ฆ่าเชื้อโรคในสถานพยาบาล
๘	Ferbam นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ≤๒.๕%	เยอรมนี	๒๐ กก.	ใช้ในการบำรุงรักษาเครื่องบิน	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) ที่ใช้ในการอุตสาหกรรม
๙	Lead oxide (Lead monoxide) นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๗๕-๙๐%	เยอรมนี	๑,๐๐๐ กก.	สารทำให้เกิดการเชื่อมโยง (cross-linking agent)	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.)
๑๐	Mercury (II) acetate	อังกฤษ	๑๕ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	- สารประกอบปรอท (mercury compounds) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เฉพาะที่นำไปใช้ในห้องปฏิบัติการ วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทาง สาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การ ระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลง กำจัดเชื้อราและสัตว์อื่น

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑๑	Mercury (II) sulfate	อังกฤษ	๑๕ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	- สารประกอบปรอท (mercury compounds) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เฉพาะที่นำไปใช้ในห้องปฏิบัติการ วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การระงับ ป้องกัน ควบคุม ไล่ กำจัดแมลงกำจัดเชื้อราและสัตว์อื่น
๑๒	Nonylphenol ethoxylates นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑๐-๗๐%	เยอรมนี, ฝรั่งเศส	๒๒๐,๐๐๐ กก.	- เป็นอิมัลซิไฟเออร์สำหรับน้ำมันดิบอิมัลชัน (Emulsifier for bitumen emulsion) - Wetting Agent	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กปศ.) ควบคุมดูแลเฉพาะในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการฆ่าเชื้อโรคทำความสะอาดหรือการแก้ไขการอุดตันของท่อหรือทางระบายสิ่งปฏิกูล วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (อย.) ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุขเพื่อประโยชน์แก่การฆ่าเชื้อโรคทำความสะอาดพื้น ผาผนัง เครื่องสุขภัณฑ์ และวัสดุอื่นๆ หรือการแก้ไขการอุดตันของท่อหรือทางระบายสิ่งปฏิกูล

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑๓	Orange lead นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๗๕-๙๐%	เยอรมนี	๑,๐๐๐ กก.	ใช้เป็นตัวเชื่อมโยงสาร (cross linking agent)	วัตถุดิบอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.)
๑๔	Permethrin นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑-๕๐%	ฝรั่งเศส, เยอรมนี	๑๓,๐๓๐ กก.	- ใช้ในการผลิตฟิล์มป้องกันปลวก (TERMIFILM UV+) - ใช้เป็นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสารกำจัดแมลงในเครื่องบิน - ใช้ป้องกันแมลงเพื่อรักษาเนื้อไม้ - ใช้เติมในชั้นตอนย้อมสีผ้า	วัตถุดิบอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรม วัตถุดิบอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร
๑๕	Propargite นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๓๐%	เนเธอร์แลนด์	๖๓,๐๐๐ กก.	สารกำจัดไร	วัตถุดิบอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.)
๑๖	Propargite นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๕๓%	เนเธอร์แลนด์	๑๔๘,๙๖๐ ลิตร	สารกำจัดไร	
๑๗	Sodium chlorate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๓๐-๑๐๐%	สวีเดน, เยอรมนี, ฟินแลนด์	๑๗,๐๖๐,๐๐๐ กก.	- สำหรับการผลิตคลอรีนไดออกไซด์ที่ใช้ในการฟอกสีเคมี - ใช้ในการสังเคราะห์ตัวกลาง (Synthesis Intermediate) - ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี และใช้สำหรับการผลิตคลอรีนไดออกไซด์ - ใช้ในอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ และเป็นสารฟอกขาว (Pulp industry, bleaching agent)	วัตถุดิบอันตรายชนิดที่ ๓ (กวก.) เฉพาะในรูปผลิตภัณฑ์ที่ผสมสารหน่วงปฏิกิริยาตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด วัตถุดิบอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.) เว้นแต่ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิชาการเกษตร วัตถุดิบอันตรายชนิดที่ ๔ (กวก.)

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑๘	Tributyltin oxide	เยอรมนี	๑๐๐,๐๐๐ กก.	ใช้ถนอมเนื้อไม้	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กรอ.)

หมายเหตุ:

กวก. = กรมวิชาการเกษตร

กรอ. = กรมโรงงานอุตสาหกรรม

กปศ. = กรมปศุสัตว์

อย. = สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ตารางที่ ๒ สรุปสถิติการแจ้งการส่งออกสารเคมีที่ยังไม่ได้ถูกควบคุมเป็นวัตถุอันตรายในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑	1) Dibutyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒๓๓% 2) Dibutyltin di(acetate) นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๖๕%	อังกฤษ	๑๐๑ ลิตร	สีฟัน (refinish paints)	
๒	1) Fatty acids, C16-18, lead salts นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑๑-๒๕% 2) Trilead dioxide phosphonate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๕๖-๕๗%	ออสเตรีย	๑,๑๐๐ กก.	สารให้ความคงตัวในการผลิต PVC (PVC Stabilizer)	
๓	1) Phenol, 4-nonyl-, branched นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑% 2) Diphenylamine นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑%	เยอรมนี	๔๐,๐๐๐ กก.	- ใช้กับระบบกังหันลม - ผลิตภัณฑ์นี้ใช้สำหรับการผลิต/กำหนดสูตรของน้ำมันหล่อลื่น	
๔	1) Dibutyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒๘๑% 2) Dibutyltin di(acetate) นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒๖% 3) Dioctyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๙๕%	อังกฤษ	๑๐๐ ลิตร	สีฟัน (refinish paints)	
๕	1) Tetralead trioxide sulphate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๗๒%	ออสเตรีย	๑๐๐ กก.	สารให้ความคงตัวในการผลิต PVC (PVC Stabilizer)	

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
	2) Dioxobis(stearato)trilead นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๘% 3) Fatty acids, C16-18, lead salts นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๔%				
๖	1,2,4- Trichlorobenzene	เยอรมนี	๒๐ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	
๗	8-Oxa-3,5-dithia-4-stannatetradecanoic acid, 10-ethyl-4,4-dioctyl-7-oxo-,2-ethylhexyl ester นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๕-๗๐%	เยอรมนี, อิตาลี	๒๔๕,๐๓๐ กก.	- ใช้ในอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมเคมี - ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา	
๘	Acetic acid, lead salt, basic	เยอรมนี	๑,๐๐๐ กก.	ใช้ทางเคมี	
๙	Arsenic acid นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๘%	สเปน	๑๒ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	
๑๐	Bis(neodecanoyloxy)dioctylstannane นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๒๐-๓๐%	อิตาลี, เยอรมนี	๕๐๓ กก.	ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา	
๑๑	Cadmium (pyrophoric) นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑-๑๐%	ฝรั่งเศส	๑,๐๘๐ กก.	ใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตโลหะบางชนิด เช่น อัลลอยด์ เป็นต้น	Cadmium and Cadmium compounds เป็นวัตถุอันตราย ชนิดที่ ๔ (กก. และ อย.) (รายการนี้นำเข้าเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม)
๑๒	Cadmium sulfoselenide red นำเข้าในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๒๕-๑๐๐%	เยอรมนี	๒๐ กก.	For enameling purpose (ใช้ในการเคลือบฟัน)	

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๑๓	Cadmium nitrate tetrahydrate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๒๗%	สเปน	๑๒ กก.	ใช้เป็นสารทดลองในห้องปฏิบัติการ	
๑๔	Cybutryne	เยอรมนี	๕๐๐ กก.	สีกันเพรียงทะเล (marine Antifouling coatings)	
๑๕	Dibutyltin di(acetate) นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑-๑๐๐%	เยอรมนี	๖๕ กก.	- ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา - ใช้ในการบำรุงรักษาเครื่องบิน	
๑๖	Dibutyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๒-๐.๒๓๓%	อิตาลี	๑๑๐ ลิตร	ใช้ในการเคลือบผิว	
๑๗	Dibutyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑-๒.๕%	เยอรมนี	๑๕,๐๐๐ กก.	ใช้ในการผลิตโฟมโพลียูรีเทน	
๑๘	Didecyldimethylammonium chloride นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๑.๕-๑๐๐%	เบลเยียม, ฝรั่งเศส	๒๐๐,๓๕๐ กก.	- ใช้เป็นสารทำความสะอาด - ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี - สารฆ่าเชื้อโรคสำหรับเครื่องมือทางการแพทย์	
๑๙	Diisooctyl 2,2'-[(dioctylstannylene)bis(thio)] diacetate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑-๒.๕%	ฝรั่งเศส	๒๐ กก.	ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา	
๒๐	Dioctyltin dilaurate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๙-๑๐๐%	เยอรมนี, อิตาลี	๘๐,๐๐๐ กก.	- ใช้เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา - ใช้ในการผลิต headliners สำหรับตกแต่งภายในรถยนต์	

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๒๑	Diphenylamine นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๑๓๗๕-๑%	ฝรั่งเศส, เยอรมนี	๖๔,๑๓๔ กก.	- น้ำมันรถยนต์โดยสาร/น้ำมันดีเซล - สารเติมแต่งน้ำมันหล่อลื่น และการแปรรูปโลหะ (Metal Processing) - ใช้เป็นสารต่อต้านการสึกหรอ (Antiwear Hydraulics)	
๒๒	Nonylphenol, branched, ethoxylated นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๕-๑๐๐%	เนเธอร์แลนด์, เยอรมนี, อิตาลี, อังกฤษ	๒๕,๙๓๑ กก.	- กาวอุตสาหกรรม (Industrial adhesive) - ใช้ในการบำรุงรักษาเครื่องบิน - ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี - ใช้กำหนดสูตรของน้ำมันหล่อลื่น - Wetting Agent	วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ (กปศ. และ อย.) (ควบคุมดูแลเฉพาะในผลิตภัณฑ์)
๒๓	Nonylphenol, branched, ethoxylated นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๐.๕-๑๐๐%	ออสเตรีย, ฝรั่งเศส	๗๐๑ ลิตร	ใช้ในอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมเคมี	
๒๔	Phenol, 4-nonyl-, branched นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น <๐.๑-๑๐๐%	เยอรมนี, อิตาลี, อังกฤษ	๖๔,๓๖๐ กก.	- สารยับยั้งการกัดกร่อน (corrosion inhibitor) - แพคเกจน้ำมันกังหันและน้ำมันหมุนเวียน (Turbine & Circulating Oil Package) - สารให้ความคงตัว และสารให้ความคงตัวในการผลิต PVC (PVC Stabilizer) - ใช้ในอุตสาหกรรมเคมี - สารยึดเกาะสำหรับวัสดุเคลือบผิว - ใช้ในอุตสาหกรรมขัดผิว	อยู่ระหว่างการพิจารณา เพื่อควบคุมเป็นวัตถุอันตราย ภายใต้ พรบ.วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

ที่	สารเคมี	ประเทศผู้ส่งออก	ปริมาณ	วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ตามที่ระบุในเอกสารแจ้งการส่งออก	หมายเหตุ
๒๕	Poly(oxy-1,2-ethanediyl), α -(4-nonylphenyl)- ω -hydroxy-, branched นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๓-๕%	เยอรมนี	๑,๕๒๐ กก.	- Leveling Additive - Defoamer	
๒๖	Triclosan	เยอรมนี	๒๐,๐๐๐ กก.	น้ำยาบ้วนปาก	
๒๗	Trilead dioxide phosphonate นำเข้าไปในลักษณะสารผสม ที่ความเข้มข้น ๘.๕%	ฝรั่งเศส	๓๗๕,๐๐๐ กก.	ใช้เป็นสารเคลือบผิวกระจก	

๔. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ตามพันธกรณีของอนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ ในข้อบทที่ ๑๒ กำหนดว่า จะต้องมี การแจ้งส่งออกฯ ก่อนการส่งออกครั้งแรกในทุกปีปฏิทิน ทั้งนี้ ปริมาณการส่งออกสารเคมีตามข้อเท็จจริงจากภาคีผู้ส่งออกอาจมีจำนวนหลายครั้งในปีปฏิทินดังกล่าว ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลปริมาณการส่งออกสารเคมีมายังประเทศไทยที่ได้รับแจ้งพร้อมกับการแจ้งการส่งออกดังกล่าว จึงไม่สะท้อนถึงสถิติตัวเลขการนำเข้าสารเคมีตามข้อเท็จจริงซึ่งอาจมีการนำเข้าสารเคมีจากประเทศอื่น ๆ ที่ไม่เป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ หรืออาจมีการนำเข้าจากประเทศภาคีสมาชิกที่ไม่ได้ห้ามหรือจำกัดการใช้สารเคมีดังกล่าว

พันธกรณีด้านการแจ้งการส่งออกภายใต้อนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ จึงเป็นกลไกที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารเคมีต้องห้ามหรือที่ถูกจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศภาคีสมาชิก และมีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งเตือนให้ภาคีผู้นำเข้าทราบว่ามีการนำเข้าและใช้สารเคมีที่ถูกห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศ ซึ่งภาคีผู้นำเข้าอาจใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสารเคมีดังกล่าวจากภาคีผู้ส่งออกหรือจากแหล่งอื่น ๆ และพิจารณาว่ามีความจำเป็นจะต้องดำเนินการจัดการความเสี่ยงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกัับสารเคมีชนิดนั้นภายในประเทศหรือไม่

จากข้อมูลสถิติการได้รับการแจ้งการส่งออกของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ปรากฏว่า สหภาพยุโรปส่งออกสารเคมีต้องห้ามหรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในสหภาพยุโรปหลายชนิดมายังประเทศไทย ซึ่งสารเคมีส่วนใหญ่ประเทศไทยได้กำหนดมาตรการควบคุมเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ และ ๔ ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว ทั้งนี้ มีสารเคมีที่ประเทศไทยยังไม่ได้ควบคุมเป็นวัตถุอันตราย และมีปริมาณการนำเข้าสูงสุด จำนวน ๕ ชนิด คือ (๑) Trilead dioxide phosphonate (๒) 8-Oxa-3,5-dithia-4-stannatetradecanoic acid, 10-ethyl-4,4-dioctyl-7-oxo, 2-ethylhexyl ester (๓) Didecyldimethylammonium chloride (๔) Dioctyltin dilaurate และ (๕) Diphenylamine ควรให้ความสำคัญในลำดับต้นในการพิจารณาควบคุมเป็นวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อไป อนึ่ง สาร Nonylphenol อยู่ระหว่างการเสนอหรือพิจารณาของคณะกรรมการวัตถุอันตราย เพื่อควบคุมเป็นวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

สามารถติดตามข้อมูลข่าวสารและความคืบหน้าการดำเนินงานเกี่ยวกับอนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ ได้ที่ <http://www.pcd.go.th> และ <http://www.pic.int> หรือติดต่อศูนย์ประสานงานอนุสัญญา Rotterdam ดั้มฯ ส่วนสารอันตราย กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ โทร ๐ ๒๒๙๘ ๒๔๓๐ โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๓ Email: chem@pcd.go.th